

pigen 100 Thaler'' – wel waren de tijden veranderd! – had hij graag over gehad voor een snellere verschijning van zijn wrijfpaal. Hij gaat nu vrezen, dat hij met Julius nog wel eens meer last kon krijgen dan met de zieke Louis. Als de redder van de firma Lichtenauer ten slotte arriveert, begint hij natuurlijk met een fris standje te incasseren voor zijn getreuzel. Toch gaat hij nog vol moed aan het werk, doch bemerkt weldra, dat hem nauwe grenzen zijn getrokken. Frans heeft thans zelf, naar beproefd recept, de administratie vast in handen genomen. In intellectuele zelfwaardering beweert Julius ten slotte, dat hij slechts huishoudelijke werkjes op te knappen kreeg. In elk geval openbaart zich een gruwelijk misverstand van bedoelingen. De toezegging, welke Julius overmoedig aan tante Leentje Gröne heeft gedaan, dat zij bij de beide broeders in het beloofde land huishoudster zou kunnen worden, kan hij niet gestand doen, omdat Franz zijn oude „Giffrau'' niet wil offeren. De zelfbewuste Julius moet zich verontschuldigen tegenover heftige verwijten van de versmadede hulpkracht. Van teleurstelling vervalt hij in een steeds diepere melancholie, welke hem ten slotte het verblijf in Rotterdam doet beschouwen als een dantesk helletafereel. Niets leert hij, hij hoort slechts verwijten aan. Rustig aanschouwt Franz zijn radeloosheid. Dan weer krijgt hij dagenlang geen woord los van zijn maar werkende broeder, die mopperend opstaat en zich mopperend te slapen legt. Elk gebaar van de langzamerhand gehate bestudeert hij uit zijn wrokkende eenzaamheid en elk gebaar staat hem tegen. Franz schijnt behoefte te hebben aan een leven in strijd en ruzie. Slechts dan glijdt een lachje over zijn zure gezicht, wanneer Julius hem verzekert, dat hij hem voor de knapste man van Rotterdam houdt. Als hij zo doorgaat zal hij zich spoedig hebben doodgewerkt! Franz van zijn kant ziet in de verkommering van zijn jongere broeder slechts een uitvloeisel van diens hypochondrische aanleg, voortvloeiend uit zijn treurige jeugd. De beloofde vacantie zal in het voorjaar van 1850 verbetering in zijn toestand brengen. Geheel rein is Franz' geweten blijkbaar toch echter niet, want op de valreep, 30 maart, wordt nog vlug het beloofde firma-contract opgemaakt, met terugwerkende kracht maar even tot 1 januari 1849. Julius erkent, dat al de baten, bij de aanvang der vennootschap daarin voorhanden, door Franz zijn aangebracht, de winsten en verliezen zullen zij ieder voor de helft genieten en dragen. De nieuwe firmant